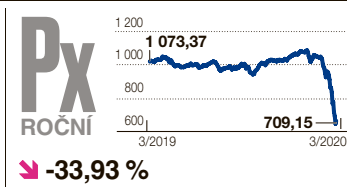
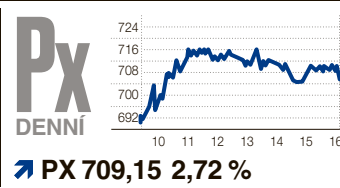

PALIVA			
	včera	před týd.	
Benzin	30,09	30,28	31,06
Nafta	29,73	29,96	30,60

BURZY			
	index		změna %
Nikei 225	16 552,83		-1,04
Hang Seng	21 709,13		-2,61
FTSE 100	5 173,51		1,81
DAX	8 647,95		2,44
CAC 40	3 853,86		2,64
WIG 20	1 469,00		4,86

Vláda slibuje pomoc podnikatelům

Kabinet řeší, co dělat, aby firmy nepropouštěly

Jitka Vlková
redaktorka
MF DNES

Vláda včera jednala o tom, jak přispět firmám ochromeným koronavirem na platy a mzdy zaměstnanců, aby nezačaly propouštět. Jednáni skončilo až po redakční uzávěrce. Přinášíme přehled navržených opatření, s nimiž přišlo na vládu ministerstvo práce.

Celkově by na přímou pomoc firmám mělo podle premiéra Andreje Babiše směřovat zhruba 100 miliard korun, z toho velká část coby příspěvky na výplaty pracovníkům.

Největší podíl mezd by stát mohl hradit firmám, kde více než třicet procent zaměstnanců uvázlo doma – ať už kvůli hygienou nařízené karanténě, nebo třeba s dětmi na ošetřovně. A firmy kvůli nedostatku lidí nemohou dál vyrábět nebo poskytovat služby a musí i ostatní zaměstnance nechat doma. Ti by pak měli nárok na 100 procent platu, z toho 80 procent by firmě přispěl stát.

Aktuálně by se to týkalo firem z Olomouce, kde řada lidí nemůže opouštět uzavřené obce a města, jako jsou Litovel nebo Uničov, a nemohou ani do práce.

Další skupinou jsou zaměstnanci s nařízenou karanténou, kteří mají stejně jako při marodění nárok na 60 procent redukovaného platu – jenže zatímco normálně hradí první 14 dní firma, nyní by jí tento náklad stát plně proplatil.

Dvoutýdenní karanténa se týká všech, kteří musí zůstat doma, protože přicestovali z některé z 15 zemí s vysokým rizikem šíření nákazy koronavirem. Takových lidí je v Česku řádově 20 tisíc.

Pokud by tyto zaměstnanci nakonec skutečně onemocněli a zůstali doma déle, od 15. dne budou dostávat klasickou nemocenskou od sociálky.

Kam spadali zaměstnanci z provozu a obchodu zavřených krizových zařízení vlády, jako jsou ob-

Největší podíl mezd by stát mohl hradit firmám, kde více než třicet procent zaměstnanců uvázlo doma.

chody, restaurace, hotely, sportoviště či divadla, nebylo v době uzávěry jasné. „Obecně platí, že pokud jsou při výkonu zaměstnání překážky na straně zaměstnavatele, což může být i případ omezení jejich provozu ze strany státních orgánů, tak zůstávají zaměstnanci doma za 60 procent mzdy,“ říká Radka Čechová, regionální ředitelka personální agentury Grafton Recruitment.

Případ automobilek

Další situace, kdy by stát firmám přispěl na mzdy, je výpadek dodávek z důvodu koronaviru – například firma nemůže dovážet materiál, protože dodavatel je postihl koronavirem. V tomto případě mají zaměstnanci nárok na 80 procent svého průměrného výdělku a polovinu z toho firmě přispěje stát. Má se totiž za to, že podnik má možnost negativní dopady na zaměstnanost zmírnit – třeba nasadí lidi na jinou práci nebo se pokusí obstarat si potřebné subdodávky jinde.

Poslední případ, kdy stát přispěje, je tehdy, když firmě vypadne obyvatel, který není schopný vyčítat všechny zaměstnance tak jako dosud. Zákon situaci zná jako částečnou nezaměstnanost neboli Kurzarbeit.

Firma například nemůže dodávat do regionů zasažených koronavirem, kde dosud měla své zákazníky. Zaměstnavatel pak musí vyplácet svým lidem náhradu mzdy nebo platu ve výši nejméně 60 procent výdělku. Stát z toho přispěje

čtvrtinu, tedy nejméně 15 procent.

Proč tak málo? Protože se opět má za to, že firma má možnost negativní dopady na zaměstnanost zmírnit a hledat odbyty pro své výrobky a služby někde jinde. „Omezení poptávky je do jisté míry bez ohledu na její příčinu rizikem podnikatelské činnosti,“ píše se v jedné z verzí návrhu.

V situaci kurzarbeitu je nošovičská automobilka Hyundai, která ohlásila, že podle kolektivní smlouvy bude lidem vyplácet 70 procent platu – stát by jí tedy mohl čtvrtinu z toho přispět. Škoda bude svým lidem doma vyplácet 75 procent mzdy.

Peníze od státu budou také dostávat zaměstnanci-rodice, kteří musejí s potomkem-školákem zůstat doma na ošetřovně. Protože se normálně proplácí jen 9 dní (samozivitelé 16 dní), což vyprší dnes, vláda určitě navrhne jeho prodloužení až do doby, kdy se znovu otevrou školy. Týkat by se mělo dětí do deseti let, ale možná se kabinet rozhodne věkovou hranici zvýšit.

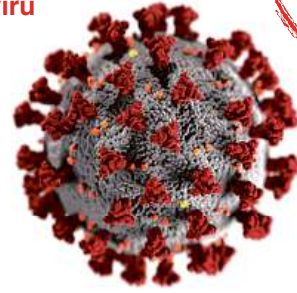
Pro rodiče-zivnostníky v podobné situaci, kteří na klasické ošetřovně nárok nemají, pak vláda připravila zvláštní dávku ve výši 424 korun denně, a to zpětně od uzavření škol. Vyplácel by jí zřejmě úřad práce. Ministerstvo práce pro skupinu živnostníků také navrhlo odpuštění sociálního pojištění – podle ministerstva práce by tím státní kasa přišla o 13 miliard korun.

Úpravy informačních systémů úřadů práce, aby mohly začít kompenzace a upravené dávky vyplácet, udělá v rámci solidarity bezplatně společnost OKSystem, uvedla firma na svém webu.

Firmy si mohou částečně ulevit tím, že svým lidem nařídí vybrat si dovolenou, musí jim to ale dát vědět písemně minimálně 14 dní předem. „Zároveň ovšem platí, že se zaměstnavatel může se svými lidmi dohodnout i na dřívějším nástupu na dovolenou. Dá se předpokládat, že o tuto dohodu se pokusí řada zaměstnavatelů,“ říká Radka Čechová z Graftonu.

1 bilion korun

tolik stát nalije do ekonomiky kvůli pandemii koronaviru

900 miliard

formou záruk za úvěry pro firmy

100 miliard

na přímou pomoc, například příspěvek na platy zaměstnanců

Kdo dostane kolik v době koronakrizy (návrhy ministerstva práce)

1 Jednotliví zaměstnanci v 14denní karanténě:

60% redukovaného platu, firmě vše uhradí stát

př. po návratu z rizikových oblastí jako Itálie; lidé žijící v uzavřených městech na Olomoucku

2 Firma zavře, protože má více než 30% zaměstnanců v karanténě či na ošetřovně a nemůže fungovat

100% platu, z toho 80% hradí stát

př. týká se to lidí z firem, které zaměstnávají velkou část lidí z uzavřených měst na Olomoucku

3 Firmě vypadly dodávky z důvodů přímo souvisejících s nákazou COVID

80% platu, z toho 40% hradí stát

4 Není odbyty, práce je jen pro některé (kurzarbeit):

nejméně 60% platu, nejméně 15% hradí stát

př. Hyundai v Nošovicích - lidé dostávají 70% platu; Škoda Auto – 75% platu

5 Ošetřovně - rodiče zaměstnanci:

60% redukovaného platu rodiče

- každý den včetně víkendů pro rodiče dětí do 10 let až do znovuotevření škol

6 Speciální dávka pro rodiče OSVČ:

424 Kč denně

- zpětně od uzavření škol, pro rodiče dětí do 10 let, kteří s nimi musejí zůstat doma; nárok jen pokud si nemožní vzít standardní ošetřovně druhý rodič zaměstnanec, nebo pokud některý z rodičů není doma na mateřské či rodičovské

Dezinfikovat nákupní košíky? V podstatě neřešitelné

Filip Horáček
redaktor MF DNES

Tho, kdo nenosí roušku, lidé v obchodě zpacifikují, popisuje Pavel Březina, předseda Skupiny COOP, která má v Česku 2 500 družstevních prodejen. Doporučení dezinfikovat košíky po každém nákupu je podle něj neřešitelné. Seniorům vadí, že mají nakupovat až od 10 hodin, bojí se, že se na ně nedostane oblíbené zboží.

Jak se liší situace v regionálních prodejnách oproti velkým obchodním řetězcům?

Projevila se u nás větší solidarita mezi lidmi. Hlavně v menších obcích, kde často zákazník zná obsluhu, si lidé uvědomují, jak důležitou roli tyto obchody hrají. Zákazníci šijí roušky a nosí je zaměstnancům prodejen, aby se mohli chránit.

Také nám pomohla spousta starostů. Nemůžeme čekat, až nám pomůže stát, našťastí se zvedá solidarita zespoda. Státní pomoc absolutně selhala.

V čem?

Například v zajištění ochrany zaměstnanců obchodů, pracovníků v zemědělství a potravinářství. Faktem je, že je nepřipravená celá Evropa. 26. února jsem poslal na odbor ministerstva vnitřní a několika ministerstvům dotaz, zda stát při krizové situaci počítá s pomocí pro 7 tisíc menších prodejen především v regionech. Dodneška jsem nedostal odpověď.

Už skončily nájezdy za obřími nákupy?

Byly dvě nebo tři vlny, kdy brali lidé prodejny útokem poté, co vláda vydala nějaká nová opatření. Teď už je to klidnější, ale stále se to podobá vánočním nákupům.

Mizí z povědomí lidí představa, že rouška je něco exotického?

Začátkem týdne jsme se rozhodli, že budeme chtít od zákazníků, aby měli roušku, ale báli jsme se to říct nahlas, protože k tomu měla veřejnost odpor. Všiml jsem si, že ve středě ráno se to zlomilo, na prodejně už ji měl každý, a když přišel ráno v 7 hodin jeden chlapec bez roušky, dostal od zákazníků tak vyčíněno, že si okamžitě přetáhl mikinu přes obličej.

Není problém v družstevních prodejnách, které jsou rozlohou menší, zajistit opatření, jako je třeba dvoumetrový odstup lidí u pečiva?

Část prodejen Tempo na Olomoucku rozhodla, že o nedělich zavrou, aby si lidé odpočinuli. K tomu přistoupilo více družstev v rámci České republiky. K tomu ještě některé zavírají přes poledne. Například kladenské Jednoty jsou

nově zavřené od 12 do 13 hodin, aby mohly dezinfikovat prodejny a připravit ji na další prodej. Přistupujeme k tomu zodpovědně, snažíme se shánět dezinfekční prostředky, omývat košíky apod.

Vláda ale postupně přitvrzuje. Ve středu doporučila, aby ob-

chodníci dezinfikovali nákupní vozíky po každém nákupu.

Dezinfikovat košík po každém nákupu je téměř neřešitelné. Ukázalo se už třeba, že požadavek na balení pečiva je problematický, a sama Potravinářská komora ČR prohlásila, že riziko kontaminace u nebaleného pečiva není a stačí dodržovat stáva-

jící pravidla. Některé prodejny ale balí pečivo po kusech a někde ho prodávají za pultem.

Myslíte, že to vláda přehání?

Je to složitá situace, takhle bych to neřekl. Je to o každém z nás, aby si dezinfikoval ruce. Naše prodáváčky jsou vybavené, používají rukavice.

Jak postupujete proti zákazníkům, kteří ochrany nemají?

Pokud by k tomu došlo, měla by problém řešit Policie ČR.

Vznikly při dodržování vyhrazeného času pro nákupy seniorů nějaké problémy?

Ano, zaznamenali jsme, že senioři chodili nakupovat i v časných ranních hodinách. Na naše upozornění, že mají chodit nakupovat v čase určeném pro 65+, argumentovali většinou tím, že se bojí, aby nebylo jejich oblíbené zboží vyprodané.

Pavel Březina, předseda představenstva skupiny družstevních prodejen COOP a od února šéf Asociace českého tradičního obchodu. Foto: MAFFRA